

sadrži nekoliko sadržajnih nivoa. Historijat pivovare temelji se prvenstveno na osnutku tvornice 1864. godine, kao Pivovarne braće Kozler, i kasnije, 1906. godine, Pivovarne Union, te na prikazu povijesti tehnologije proizvodnje piva, ambalaže i reklame. Proširenje teme je diskurs o sirovinama hmelju i ječmu, njihov agronomski aspekt i etnološko tradicijski na slovenskom području; nadalje, etiketa svih jugoslavenskih i nekih inozemnih pivovara, kao i pivske čaše i reklame. U postavu je vrlo slikovit detalj vezan uz transport piva, izradu ambalaže, bačava i već rijedak primjer gostioničarskog šanka specijalno namijenjenog hlađenju i točenju piva. Izdvojena cjelina koja se nadovezuje na stalni postav je rekonstrukcija gostionice u kojoj su samo dva autentična predmeta, gramofon i registarska blagajna, tako da nije postignut efekt koji se očekivao: »gostilna« se doima na pola puta između rustikalno uređenog interijera gostionice, vrlo čestog u Sloveniji, i muzejske ambijentalne cjeline. Muzej ima mogućnost organiziranja manjih tematskih izložbi, u zasebnom prostoru galerije, koja je pak povezana s dobro opremljenom dvoranom (kapaciteta 60–70 mjesta). Tu se posjetiocima projiciraju propagandno marketinški spotovi i filmovi, čiji izbor nije slučajna, jer je nastanak muzeja i njegova koncepcija kao i aktivnosti dio šire strategije propagande tvornice.

Primljeno: 4. 5. 1990.

¹ Opširnije o fenomenu muzeja industrije vidi *Informatica Museologica* 3–4, 1982 posvećena industrijskoj arheologiji.

SUMMARY

The Beer Brewery Museum of the »Union« Brewery in Ljubljana

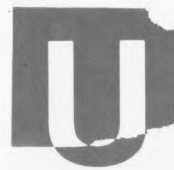
Višnja Zgaga

The Beer Brewery Museum opened in the oldest brewery in Ljubljana the »Union«, and was awarded a special prize as »Museum of the Year, 1989« by the European Council.

The visit to the museum begins in the brewery courtyard and then follows the beer brewing process from fermentation and filtering to packaging. The brewing technology is computerized and the interior made comfortable and pleasing, decorated by photographs. In the building of the former maltings, a sample of industrial archaeology from 1923, a museum with a permanent display has been arranged, along with a depot, offices, a refectory and a restaurant for visitors, conference rooms etc. The permanent display shows the history of the brewery from its establishment in 1864, the history of beer brewing technology, packing materials and advertisements. A separate unit is made up by a reconstructed traditional inn. The museum has additional space for special thematic exhibitions and an auditorium for TV-spot and film shows. The establishment of the museum, its conception and activities are part of the brewery's more extensive publicity activities.

STALNA IZLOŽBA RAZVOJ GRADA CELJA 1945–1980.

Rolanda Fugger Germadnik
Muzej revolucije
Celje

zgradi adaptiranoj za muzejske potrebe Muzej revolucije Celje je u tri etape (1987, 1988, 1989) postavio stalnu izložbu Razvoj grada Celja 1945–1980. Izložba je podijeljena u niz od triju kronoloških razdoblja, čije granice ujedno

predstavljaju prijelomna razdoblja u razvoju jugoslavenskog društva: I. razdoblje (1945–1950), II. razdoblje (1950–1963), III. razdoblje (1963–1980). U okviru njih redaju se teme koje govore o pojedinim razvojnim fazama Celja i životu i radu Celjana.

Razdoblje 1945–1950. predstavljeno je sljedećim temama: zadnji dani rata, obnova i društveno politički život nakon oslobođenja, osnivanje mreže osnovnog i srednjeg školstva, nestašica stanova i opskrba – dva osnovna problema grada, polaganje temelja socijalističke privrede i prva petoljetka, crveni kutić, procvat narodnog prosvjetiteljstva i fiskulture u slobodi.

Muzej revolucije, Celje – detalj postava I razdoblja (1945 – 1950); iz fototeke Muzeja revolucije

Muzej revolucije, Celje – detalj postava II razdoblja (1950 – 1963); iz fototeke Muzeja revolucije

Razdoblje 1950–1963, ilustrirano je temama: upravno politički razvoj grada Celja 1950–1963, zlatno razdoblje celjskog sporta, društveni život, porast osobnog i društvenog standarda, poplava 1954. godine, industrija – vodeća grana celjske privrede, kulturni pregled. U razdoblju 1963–1980. naslovi tema su sljedeći: ograničenja, danak napretku, smjernice razvoja, dogodilo se, Celje koje više ne postoji, Tjedan domaćeg filma i izložba zlatarstva i obrti. Izložba posjetiocu nudi osnovne podatke o razvoju grada nakon završetka drugoga svjetskog rata, predočavajući glavne događaje i procese s područja privrede, kulture i društvenih događanja. Ujedno ga upoznaje i s nekim specifičnostima grada Celja. Glavna svrha postava je da pravilnim odabirom izložene građe i opreme posjetiocu približi duh vremena koje izložba obuhvaća.

Osnovna sredstva za postizanje tog cilja bili su izvorni predmeti, plakati, fotografije i dokumenti. Tekstualni dio izložbe – uvodne legende uz pojedine teme sažete su na racionalnu mjeru. Umjesto pisanom riječju pojedini procesi i događaji su ilustrirani grafikonima i tabelama.

Oprema nije jedinstvena za cijelu izložbu, već se mijenja u skladu s razdobljima. U prvom razdoblju prevladavaju panoji, na koje su kaširane crno bijele fotografije. U predočavanju pedesetih godina fotografije su umetnute u paspartu i uokvirene u različito obojene drvene okvire, što pridonosi toploj i gostoljubivoj atmosferi izložbe. Osvjetljenje je postavljeno na sistem metalnih greda da bi se naglasila ubrzana industrijalizacija u tom razdoblju. U trećem razdoblju izložena građa nalazi se u stiliziranim izlozima trgovina kao simbolima potrošačke groznice sedamdesetih godina. Vitrine su od pleksiglasa, a prevladava neonska rasvjeta u stilu PVC razdoblja.

Stvaranju atmosfere pridonosi i glazba iz razdoblja 1945–1980, koja posjetiocu prati prilikom razgledavanja. Sastavni dio izložbe je videooprema, gdje se posjetiocu reproduciraju filmovi o gradu iz bliske prošlosti.

Izložba Razvoj grada Celja 1945–1980. je prvi pokušaj predstavljanja razdoblja koje se još čvrsto dotiče sadašnjosti. Stoga izbor predmeta, fotografija i dokumenata na izložbi nije konačan, već ga treba neprestano prilagođavati novim spoznajama. Oprema je izrađena na način da se izložba može stalno nadopunjavati i mijenjati.

Primljeno: 7. 3. 1990.

Prijevod sa slovenskog jezika:
Lenga Kuliš

SUMMARY

A permanent exhibition of the Development of the City of Celje 1945–1980

Rolanda Fugger Germadnik

In a building adapted for the Museum of the Revolution of Celje, a permanent exhibition was arranged in three stages (1987, 1988, 1989) showing the Development of the City of Celje from 1945 until 1980. The exhibition is divided into three periods (I 1945–1950, II 1950–1963, III 1963–1980) within which the development of the city and life and occupations of the citizens of Celje is shown. The themes represented in the exhibition are aimed at recreating for the visitor the spirit of the times. The equipment of the exhibition differs by the different periods and is made to allow additions and changes. The atmosphere is created by means of background music from the period, and video projections tell about the recent past of the city. This exhibition is the first attempt at presenting a period which is still leaning firmly on the present.

GALERIJA AVGUSTA ČERNIGOJA, LIPICA

Brina Čehovin
Sežana

ajvjerojatnije samo spletu sretnih slučajnosti koje su pripomogle kod osnivanja Galerije Avgusta Černigoja i spremnosti nekih ljudi možemo zahvaliti da se Lipica, a time i Slovenija, može ponositi prvom i za sada jedinom

konstruktivističkom galerijom u Sloveniji i Jugoslaviji.

Upravo ovdje u Lipici, gdje je Avgust Černigoj uz kraća ili duža izbjivanja proživio posljednjih pet godina svoga života, uz pomoć direktora TKC-a Lipica Andreja Franetiča i upraviteljice Kosovelove knjižnice Sežana, nastala je ova jedinstvena galerija.

Černigojev stan u Via Torrebianca 19 u Trstu nalazi se u visokoj, u historicističkom stilu građenoj zgradi, kakvih u Trstu ima mnogo. Stan se nalazi na šestom katu i u njega se dolazilo preko sve više i više stepenica – ili se Černigoju, koji je sve teže svladavao mnoštvo stepenica i sve se teže odlučivao na odlazak u obližnji restoran na ručak ili na kratku šetnju, tako barem činilo. Stoga je radije ostajao u velikom ali hladnom stanu, u kojem se još samo ponekad prihvaćao slikanja, čitajući mnoge časopise, iz kojih je dobivao pregled novih strujanja u umjetnosti, i to ne samo u slikarstvu, već i u kiparstvu, literaturi, glazbi i plesu, kazalištu i filmu. A pri tome je polagano ali ustrajno propadao tjelesno.

Jednom je tako, potpuno slučajno, njegova vjerna prijateljica Lučka Čehovin svom susjedu Andreju Franetiču i njegovoj supruzi pričala o okolnostima u kojima je tada Černigoj živio. To je kod Franetiča pobudilo plemenitu zamisao: »Neka samo dođe u Lipicu! Jednog Černigoja ćemo već 'preživjeti'.« Tako se u jesen 1980. godine, tada već 82-godišnji Avgust Černigoj preselio u hotel Maestoso. Dobra hrana, sredene prilike a prije svega ljubazni ljudi koji su brinuli da dobije doista sve što poželi, učinili su svoje.

Nebrojeno puta je naglasio da se tako lijepo nije nikada u životu osjećao. Odjednom se, sa sebi svojstvenim smislom za humor, osjetio silno važan. Gotovo svakog jutra »se učinio« dovesti u posjetu u sežansku knjižnicu, a ni bez Trsta nije mogao izdržati. Kasno u proljeće vratio se u Trst, a na jesen opet došao u Lipicu. Od 1983. njegovo stalno prebivalište bilo je upravo tu, u oazi u kojoj već stoljećima žive i množe se znameniti lipicaneri. Preljepa okolica koju je istraživao i ponnim umjetničkim okom ocjenjivao na svojim svakodnevnim šetnjama, lipicaneri, taj »ponos Lipice«, kako je govorio Černigoj, mnoštvo turista koje je svakog dana preplavilo to malo mjesto, kod Černigoja su probudili želju za ponovnim stvaranjem. Za svojih šetnji sve je češće sa sobom nosio i mali blok za skiciranje A4 formata i crni flomaster kojim je tu i tamo zabilježio poneki detalj što ga je naročito privukao. Znao je tiho sjediti u parku ispred hotela Maestoso i ponešto zaneseno promatrati ljude. Mlade u živopisnoj pankerskoj odjeći, koja ga je naprosto oduševljavala: »Napokon nešto novo!«, turiste koji su pod vodstvom učitelja jahanja kaskali na lipicanerima, službenike koji su ga pozdravljali: »O, dobar dan, maestro! Možemo li Vam štogod ponuditi?« Po svemu tome se dalo naslutiti da možda neobični gospodin u živim bojama obojenoj košulji ili puloveru, pepita jakni, tamnoj beretki i s blokom u rukama i nije baš slučajna posjetilac Lipice. Te, flomasterom nacrtane poluskice, polucrteži, kasnije u sobi je još doradio na sebi svojstven način, bez opterećenja i s lakoćom. Kist je uronio u vodu,